

PROGRAM KSZTAŁCENIA

1. Nazwa kierunku	teologia (teologia pastoralna) [Theology (Pastoral Theology)]
2. Cykl rozpoczęcia	2014/2015 (semestr zimowy) Numer i data uchwały Rady Wydziału: 27/2012 (17.09.2012 r.)
3. Poziom kształcenia	studia jednolite magisterskie
4. Profil kształcenia	ogólnoakademicki
5. Forma prowadzenia studiów	stacjonarna
6. Kod ISCED	

Efekty kształcenia

7. Opis zakładanych efektów kształcenia	Załącznik nr 1
8. Wzorcowe efekty kształcenia	

Program studiów

9. Związek kierunku studiów ze strategią rozwoju, w tym misją uczelni	<p>Wydział Teologiczny UŚ pozostaje w swojej działalności naukowo-dydaktycznej w zgodzie z przyjętą 24 stycznia 2012 roku przez Senat UŚ „Strategią rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2012–2020” oraz kieruje się Misją, która w swych podstawowych założeniach współbrzmi z Misją Uniwersytetu Śląskiego. Nie inne przekonanie pobudza wspólnotę Wydziału Teologicznego do działania na kierunku teologia, jak to, które leży u podstaw zabiegów czynionych przez Uniwersytet Śląski i przekłada się w praktyce na przeświadczenie o tym, że „myślenie o przyszłości w kategoriach szans i zagrożeń stanowi warunek istnienia i rozwoju każdej instytucji, w tym uniwersytetu”. W związku z powyższym cele strategiczne Wydziału Teologicznego na okres najbliższych lat, tj. po rok 2020, utożsamiają się z uniwersyteckimi i stanowią próbę harmonijnego przełożenia na grunt jednostki organizacyjnej Uniwersytetu Śląskiego czterech jego głównych celów strategicznych.</p> <p>Cel strategiczny 1: Zespołowa praca badawcza i badania naukowe na wysokim poziomie</p> <p>Zasadniczym obszarem aktywności badawczej zespołu naukowo-dydaktycznego w Wydziale Teologicznym UŚ jest strefa badań podstawowych, rozwijanych priorytetowo w ramach jego wewnętrznych jednostek strukturalnych, jakimi są Zakłady, a od roku akademickiego 2014/2015 – Katedry. Potrzebą chwili w okresie objętym strategią stają się silne zespoły badawcze, zogniskowane na badaniach o wysokim wskaźniku jakościowym. Sprawą w oczywisty sposób łączącą się z badaniami jest kwestia ich finansowania. Cieszy fakt, że w ostatnich latach wzrosła wysokość dotacji podstawowej, niemniej wzmocnieniu musi ulec skuteczność pracowników Wydziału w pozyskiwaniu grantów badawczych krajowych i zagranicznych.</p> <p>Cel strategiczny 2: Innowacyjne kształcenie i konkurencyjna oferta dydaktyczna</p> <p>Wydział Teologiczny UŚ jest jednostką badawczo-dydaktyczną, w związku z czym łączy w systemie swej działalności badania naukowe z kształceniem. Kształcenie studentów na kierunku teologia odbywa się w systemie jednolitych studiów magisterskich. Wprowadzana w życie reforma szkolnictwa wyższego mobilizuje do zmiany profilu patrzenia na proces edukacyjny. Chodzi o to, by był</p>
---	---

on pojmowany w kategoriach naszych absolwentów. Do tej pory uwagę pracowników naukowo-dydaktycznych przykuwała zbyt duża troska o przekaz wiedzy i zdobywanie jej przez studentów, mało natomiast podkreślana była kwestia nabywanych w procesie kształcenia umiejętności i kompetencji, jakimi absolwenci powinni się cechować w ich życiu religijno-społecznym oraz zawodowym. Zasadniczym aspektem innowacyjnego charakteru kształcenia na Wydziale Teologicznym staje się więc w okresie objętym strategią rozwoju UŚ myślenie kategoriami efektów kształcenia. W praktyce powinno się to przekładać na zmianę sposobu kształcenia: z biernego przyswajania wiedzy na aktywne uczestnictwo w procesie kształcenia problemowego, z zachowaniem relacji mistrz-student. Ważne już dziś staje się dla nas również miejsce i rodzaj przyszłego zawodowego zaangażowania tych, którzy są teraz naszymi studentami – bo to powinno w dużej mierze determinować wcielane w życie programy studiów. W systemie kształcenia w naszym Wydziale obecny jest aspekt interdyscyplinarności (studenci innych kierunków studiują teologię – i odwrotnie), a także nabywana jest przez nas coraz bardziej cecha umiędzynarodowienia. Niełatwa sytuacja demograficzna kraju i znaczny spadek kandydatów na studia każe z nadzieją patrzeć na dotychczasową strategię Wydziału otwierania się na młodzież gimnazjalną i ponadgimnazjalną. Wiele w kwestii pozyskiwania kandydatów zależy od naszej organizacji naboru na studia oraz przemyślanej działalności informacyjnej o Wydziale i możliwościach studiowania na nim. Cenna jest w tym względzie szeroka i utrwalona już współpraca z Archidiecezjalnym Wydziałem Katechetycznym, czy bezpośrednio z katechetami, którzy mają żywy kontakt z młodzieżą, dzięki szkole lub parafialnemu duszpasterstwu młodzieżowemu. Pozostajemy otwarci na laureatów i finalistów różnych olimpiad. Wydział Teologiczny chce stwarzać szansę studiowania przez całe życie, w związku z czym zapobiegać będzie procesowi ubywania chętnych na studia niestacjonarne i podyplomowe.

Cel strategiczny 3:

Aktywne współdziałanie Wydziału Teologicznego z otoczeniem

Wydział Teologiczny jest w sposób naturalny związany ze środowiskiem, w którym zaistniał i któremu pragnie służyć. Szczególnym obszarem współpracy Wydziału z otoczeniem jest szeroko pojęta kultura, która wyrasta i budowana jest na gruncie wiary – doświadczanej przez wspólnotę ochrzczonych, przeżywanej i z pokolenia na pokolenie przekazywanej, ale też zgłębianej, badanej, studiowanej i intelektualnie ugruntowywanej przez naszą społeczność akademicką. Motorem obopólnego przenikania się tych kwestii w omawianym obszarze jest przeświadczenie stron o wzajemnych korzyściach i szansach, przed jakimi stawia je okoliczność kontaktu z chrześcijaństwem. Chodzi bowiem o to, by budować pomost między kulturą i wiarą, życiowym doświadczeniem i wiedzą o ludzkim życiu, obecnych w nim problemach, ale też o możliwościach zaradzenia im i wychodzenia im naprzeciw. Stąd otwarcie się na służenie otoczeniu specjalistami, zasobami bibliotecznymi, informatycznymi, a także zdobywanymi osiągnięciami. Współpraca Wydziału Teologicznego z otoczeniem obejmuje też współdziałanie z innymi Wydziałami Teologicznymi – w Polsce i poza jej granicami, szczególnie zaś w najbliższym nam regionie Środkowowschodniej Europy. Środowisko WTL zdobyło już na tym polu odpowiednie doświadczenia, niemniej potrzebą chwili stają się międzyuczelniane programy badawcze oraz programy kształcenia. Przed nami poszukiwanie i doskonalenie form współpracy z instytucjami archidiecezjalnymi, w celu zapewnienia transferu wyników badań do działalności duszpasterskiej Kościoła, jak też ożywienia współpracy w obszarze: teologia – duszpasterstwo – kultura środowiskowa. Dla zabezpieczenia sobie względnej stabilności w napływie kandydatów na studia, strategia rozwoju WTL zakłada podtrzymywanie i doskonalenie form współpracy ze szkołami gimnazjalnymi i ponadgimnazjalnymi, a także pracującymi w nich katechetami. Szczególną potrzebą chwili jest dla WTL nawiązywanie i zacieśnianie kontaktów z przyszłymi pracodawcami dla naszych absolwentów.

Cel strategiczny 4:

Systemowe Zarządzanie Wydziałem Teologicznym

W mówieniu o zarządzaniu Wydziałem Teologicznym ma się na myśli wszystkie jego zasoby, zachodzące w nim procesy, zgłębianą w nim i przekazywaną wiedzę, jak też finanse. W planie strategii rozwoju Wydziału na przestrzeni najbliższych lat chodzi o zarządzanie strategiczne i systemowe. Przez strategiczne rozumie się zogniskowane na wybranej grupie celów, których osiągnięcie gwarantuje wyższą jakość i dynamiczny rozwój, połączony z zapewnieniem elementu konkurencyjności. W zmierzaniu ku takim celom pomocna

		<p>jest identyfikacja kluczowych dla Wydziału czynników wpływu i procesów zmian, jak też zaznajomienie się z dynamiką ich zachodzenia. Metodą na strategiczny system zarządzania jest koordynacja i integracja działań w różnych obszarach funkcjonowania Wydziału. Stąd ważnym elementem omawianego typu zarządzania jest planowanie – średnio i długookresowe. Kierowanie Wydziałem w oparciu o zarządzanie systemowe stwarza realną szansę na zabezpieczenie się przed intuicyjnością czy uznaniowością w podejmowaniu decyzji, jak też na równomierne traktowanie każdej ze składowych części Wydziału. W tym względzie nabiera znaczenia koordynująca rola administracji wydziałowej. Omawiany system zarządzania wymusza pozytywny stosunek do kwestii wewnętrznej organizacji Wydziału i zatrudnienia w nim, a także uproszczenie procesu decyzyjnego. Monitoring wszystkich ważnych strategicznie działań Wydziału zapewni wdrażany System Kontroli Zarządczej. Ważną funkcję integracyjną spełnia w środowisku WTL czynnik informatyczny, bo dzięki niemu łatwiejsza jest wzajemna komunikacja i dostępność, poprawia się jakość przekazu informacji i zwiększa stopień samoobsługi kandydatów na studia, studentów, doktorantów oraz pracowników, którzy mogą korzystać z usług dostępnych w Internecie. Systemowe, tzn. poddane konkretnej opcji rozwoju WTL, będzie też zarządzanie w sferze zatrudnieniowej.</p>
10.	Liczba semestrów	11
11.	Tytuł zawodowy	magister
12.	Obszar (lub obszary kształcenia w przypadku studiów wspólnych lub interdyscyplinarnych) do którego(-ych) kierunku jest przyporządkowany oraz wiodącą dyscyplinę nauki lub sztuki na potrzeby systemu POL-on	
13.	Obszary, dziedziny nauki lub sztuki i dyscypliny naukowe lub artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów, ze wskazaniem procentowych udziałów, w jakich program studiów odnosi się do poszczególnych dziedzin nauki	
14.	Specjalności	teologia pastoralna [Pastoral Theology]
15.	Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów	330
16.	Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z obszarów kształcenia do którego odnoszą się efekty kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	obszar nauk humanistycznych - 100%
17.	Procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	30%
18.	Łączna liczba punktów ECTS, którą	330

	student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	
19.	Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do obszarów innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	
20.	Opis modułów kształcenia (wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia i liczby punktów ECTS oraz sposobami weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiąganym przez studenta)	Załącznik nr 2
21.	Plan studiów	Załącznik nr 3
22.	Warunki wymagane do ukończenia studiów z określoną specjalnością	patrz załącznik 3
23.	Organizacja procesu uzyskania dyplomu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Student dokonuje wyboru seminarium i promotora, z listy zgłoszonych seminariów dyplomowych w danym roku akademickim. 2. Student wraz z promotorem ustala temat pracy dyplomowej. 3. Student składa podanie do Rady Wydziału o zatwierdzenie tematu pracy dyplomowej, po zaaprobowaniu go przez promotora, nie później niż przed rozpoczęciem ósmego semestru studiów. 4. Student składa pracę dyplomową wraz z kompletem dokumentów, nie później niż do 25 września. 5. Dziekan kieruje do recenzji pracę dyplomową, po przyjęciu jej przez promotora. 6. Dziekan przyjmuje recenzje pracy dyplomowej i ewentualnie wyznacza drugiego recenzenta (jeśli drugi recenzent oceni pracę negatywnie, nie może ona być podstawą ukończenia studiów). 7. Dziekan dopuszcza studenta do egzaminu dyplomowego po osiągnięciu wszystkich efektów kształcenia przewidzianych w programie kształcenia oraz po uzyskaniu pozytywnych ocen pracy dyplomowej. 8. Dziekan wyznacza komisję przeprowadzającą egzamin dyplomowy. 9. Dziekan ustala przewidywany terminu egzaminu dyplomowego, nie później niż w terminie 6 miesięcy od daty, o której mowa w pkt. 4. 10. Komisja przeprowadza ustny egzamin dyplomowy. 11. Dziekan ustala ewentualny termin poprawkowego egzaminu dyplomowego, nie wcześniej niż przed upływem 1 miesiąca i nie później niż po upływie 3 miesięcy, od daty pierwszego egzaminu (dziekan może wyznaczyć ostateczny, dodatkowy termin egzaminu, w przypadku uzyskania przez studenta oceny niedostatecznej w drugim, poprawkowym terminie egzaminu, w przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z tego egzaminu, dziekan wydaje decyzję o skreśleniu z listy studentów). 12. Komisja egzaminacyjna ustala końcową ocenę na dyplomie, na podstawie protokołu egzaminu dyplomowego. 13. Dziekanat wystawia dyplom ukończenia studiów w terminie 30 dni od daty egzaminu dyplomowego.
24.	Wymiar, zasady i forma odbywania	

praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki

Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk pedagogiczno-katechetycznych studentów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

W porozumieniach pomiędzy Konferencją Episkopatu Polski oraz Ministerstwem Edukacji Narodowej określono następujące wymogi odnośnie formacji wstępnej nauczycieli religii:

- teoretyczne przygotowanie katechetyczno-pedagogiczne, tzn. nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki, psychologii, katechetyki i dydaktyki, nauczanych w powiązaniu z teologią w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin;
- odbycie pozytywnie ocenianych praktyk pedagogicznych w wymiarze nie mniejszym niż 150 godzin.

Podstawą prawną praktyk jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 1991 r roku (Dz.U.R.P. 1993, nr 73, poz. 323) z późniejszymi zmianami, (Dz.U.R.P. 1993, nr 25, poz. 112, i 1994 nr 3, poz. 15).

Zgodnie z dokumentami państwowymi dotyczącymi studenckich praktyk zawodowych uczelnia organizuje studenckie praktyki przewidziane w planach studiów.

Cele praktyk

Głównym celem praktyki jest zapoznanie studentów Wydziału Teologicznego z całokształtem życia szkoły i pracą dydaktyczno-wychowawczą dokonującą się przez szkolne nauczanie religii (katechezę). W ramach odbywanej praktyki, studenci powinni poznać specyfikę pracy nauczyciela religii; poznać główne zadania tej pracy, jej spodziewane rezultaty (cele katechetyczno-wychowawcze) i trudności.

Praktyka pedagogiczna w swoich założeniach ma być systematyczną pracą studentów w szkole pod kontrolą i opieką nauczyciela.

Celem 4-tygodniowego pobytu studenta w szkole jest zdobycie ogólnej orientacji w zakresie nauczania i wychowania oraz samodzielne prowadzenie lekcji religii.

Na praktyce w szkole, studenci powinni pod kierunkiem nauczyciela-opiekuna, wdrażać się do świadomego i kontrolowanego działania poprzez:

- analizę sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w klasie i szkole;
- praktyczną analizę podstaw programowych i odpowiednich programów nauczania;
- planowanie zajęć oraz opracowywanie konspektów prowadzonych lekcji.

Formy realizacji praktyki

Praktyki pedagogiczne studentów WTL UŚ odbywają się w miesiącu wrześniu w formie praktyki ciągłej.

Studenci po III roku studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) odbywają praktyki w szkole podstawowej (75 godzin, 4 punkty ECTS).

Studenci po IV roku studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) odbywają praktyki w gimnazjum lub szkole średniej (75 godzin, 4 punkty ECTS).

W czasie 4-tygodniowego pobytu w szkole student powinien:

- a) przez pierwsze dni praktyki wyłącznie hospitować lekcje lub zajęcia prowadzone przez nauczyciela-opiekuna (lub jeśli to możliwe innego nauczyciela przedmiotu) na różnych poziomach, w liczbie 3-5 godzin dziennie;
- b) przez kolejne dni praktyki samodzielnie prowadzić lekcje – po 2-3 dziennie – oraz dalej hospitować lekcje oraz inne zajęcia szkolne;
- c) starannie przygotowywać się do prowadzonych lekcji i do każdej pisać konspekt lekcji;
- d) prowadzić na bieżąco dokumentację praktyki (dziennik praktyk- sprawozdanie);
- e) uczestniczyć w pełni życia szkoły – zgodnie z zaleceniami dyrektora szkoły czy nauczyciela-opiekuna praktyki.

Tematy lekcji prowadzonych samodzielnie student powinien otrzymywać wcześniej by mógł się do nich przygotować.

Student przebywając 4-tygodnie w szkole ma obowiązek zaliczyć minimum 75 godzin, w tym 30 lekcji prowadzonych przez niego samodzielnie.

W czasie praktyki student powinien zapoznać się z dokumentacją dotyczącą szkoły (dziennik szkolny, plany, arkusze ocen, rozkłady

		<p>materiału, plany dotyczące realizacji poszczególnych ścieżek edukacyjnych).</p> <p>System kontroli Cały okres praktyki podlega bezpośredniej kontroli nauczyciela-opiekuna praktyki. W myśl wskazań władz oświatowych, pracownicy naukowcy Wydziału Teologicznego UŚ utrzymują kontakt ze szkołą, celem nadzorowania pracy studentów podczas praktyki oraz hospitacji wybranych lekcji. W uzasadnionych przypadkach (na prośbę studenta, nauczyciela-opiekuna, dyrektora szkoły, czy miejscowego proboszcza) prowadzone lekcje mogą być wizytowane przez Opiekuna praktyk pedagogicznych WTL UŚ, pełniącego równocześnie funkcję Archidiecezjalnego Wizytatora Katechizacji. Przed rozpoczęciem praktyki wszyscy nauczyciele-opiekunowie zostają poinformowani w specjalnym piśmie, iż każda katecheza prowadzona samodzielnie przez studenta powinna być starannie przygotowana pod względem merytorycznym i metodycznym, a konspekt powinien być przedłożony opiekunowi praktyki w przeddzień jej prowadzenia. Po przeprowadzonej katechezie następuje jej szczegółowe omówienie przez opiekuna praktyki, ocenienie i zapisanie przez studenta w tzw. dzienniku praktyk. W sprawozdaniu z praktyki student notuje całokształt swojej praktyki, który powinien być poświadczony przez dyrektora szkoły. Na zakończenie praktyki nauczyciel-opiekun wypisuje studentowi opinię o przebiegu praktyki (także poświadczoną podpisem i pieczęcią dyrektora szkoły) oraz poświadcza studentowi liczbę godzin zrealizowanych w czasie trwania praktyki.</p> <p>Zaliczanie Zaliczenie praktyki studenckiej przez wydziałowego opiekuna praktyk odbywa się w pierwszym tygodniu października, na podstawie okazanych przez studenta dokumentów:</p> <ul style="list-style-type: none">• pozytywna opinia na temat przebiegu praktyki;• poświadczone przez nauczyciela sprawozdanie z praktyki – dziennik praktyk (min. 75 godzin, z czego 30 przeprowadzonych samodzielnie przez studenta);• konspekty przeprowadzonych samodzielnie lekcji. <p>Pozytywne zaliczenie praktyki na danym poziomie równa się zaliczeniu 4 punktów ETCS (razem 8 punktów ECTS za praktyki).</p>
25.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki	8

26.	<p>Łączna liczba punktów ECTS, większa niż 50% ich ogólnej liczby, którą student musi uzyskać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na kierunku o profilu ogólnoakademickim w ramach modułów zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z tym kierunkiem studiów, służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych; • na kierunku o profilu praktycznym w ramach modułów zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, służących zdobywaniu 	
27.	Minimum kadrowe wraz z proporcją minimum kadrowego do liczby studentów	Załącznik minimum kadrowe

Informacje dodatkowe

28.	Ogólna charakterystyka kierunku	Kierunek „teologia” prowadzony na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego stanowi klasyczną realizację projektu studiów teologicznych wyznaczonego w ramach Kościoła katolickiego przez normy konstytucji Sapientia christiana. Kierunek opiera się na pogłębionym studium filozofii (logika i teoria poznania, historia filozofii, antropologia, metafizyka, etyka), będącej wprowadzeniem do właściwego studium teologii. Ta zaś poznawana jest w kontekście rzetelnej wiedzy historycznej o początkach i rozwoju chrześcijaństwa. Trzon studiów stanowią teologia biblijna i teologia systematyczna (fundamentalna, dogmatyczna i moralna). Na ich bazie rozwijane są wiedza i umiejętności z innych dyscyplin, w szczególności duchowości, liturgiki, prawa kanonicznego, katolickiej nauki społecznej).
29.	Ogólna charakterystyka specjalności	Specjalność pastoralna przygotowuje wyłącznie przyszłych duchownych Kościoła katolickiego. Prócz podstawowego programu teologii studenci zdobywają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne związane z posługą pastoralną w Kościele katolickim oraz uzyskują przygotowanie do nauczania religii w szkołach publicznych.
30.	Matryca pokrycia efektów kształcenia (pokrycie efektów kierunkowych przez efekty modułowe)	Załącznik nr 4
31.	opis działalności badawczej wydziału w odpowiednim obszarze wiedzy	Załącznik nr 8

32.	sposób uwzględniania wyników monitorowania karier absolwentów; sposób uwzględniania wyników analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy; sposób wykorzystania wzorców międzynarodowych; sposób współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi; opis wewnętrznego systemu jakości kształcenia	Załącznik nr 9
33.	uchwała Senatu UŚ w sprawie utworzenia Wydziału Teologicznego	Załącznik nr 10

.....
(pieczęć i podpis Dziekana)